

การประชุม World Economic Forum (WEF) 2018

เมื่อ ๒๓ - ๒๖ ม.ค.๖๑ Davos เมืองเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในเทือกเขาของประเทศสวิตเซอร์แลนด์ได้เป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุม World Economic Forum ครั้งที่ ๔๘ โดยมีเครือข่ายผู้มีชื่อเสียงเข้าร่วมประชุมฯ มีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาของโลก หัวข้อหลักในการประชุมฯ คือ “สร้างอนาคตร่วมกันบนโลกที่แตกร้าง” โดยมีการกล่าวถึงปัญหาเศรษฐกิจ การแก้ปัญหาต่างๆ ของโลกแบบพหุภาคี และปัญหาสภาพแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงขึ้น ซึ่งมีหัวข้อสำคัญที่น่าจับตา ๔ ประเด็น ได้แก่ ๑. ความร่วมมือภายใต้ต้นนโยบายอเมริกามาก่อน ๒. ความร่วมมือระหว่างประเทศของสหภาพยุโรป ๓. ความร่วมมือเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และ ๔. ความร่วมมือภายใต้โครงการ One Belt One Road โดยที่ผ่านมามีผลจากการประชุมฯ ได้ช่วยแก้ไขปัญหามากมายของโลกและความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายๆ กรณี จากการเจรจาอย่างไม่เป็นทางการของผู้นำประเทศคู่กรณี ผ่านกลไกความร่วมมือแบบพหุภาคี การประชุมฯ จึงมีความสำคัญในการกำหนดความเป็นไปของโลกในปัจจุบันและในอนาคตได้

ในช่วงเดือน ม.ค. ของทุกปี บรรดาผู้นำทางการเมืองและเศรษฐกิจของโลกกว่า ๒,๕๐๐ คน จาก ๙๐ ประเทศ จะมาร่วมประชุม World Economic Forum ที่ Davos สวิตเซอร์แลนด์ การประชุมฯ มีขึ้นครั้งแรกในปี ๑๙๗๑ ให้ชื่อว่าการประชุม European Management Forum โดยเป็นการริเริ่มของนักเศรษฐศาสตร์เยอรมนีชื่อ Klaus Schwab ต่อมาผู้นำการเมืองถูกเชิญเข้าร่วมประชุมครั้งแรกในปี ๑๙๗๔ และ ในปี ๑๙๘๗ การประชุมเปลี่ยนชื่อเป็น World Economic Forum

ในการประชุมฯ ผู้เข้าร่วมจะมาจากการรับเชิญเท่านั้น นอกจากผู้บริหารบริษัทชั้นนำ ๑,๐๐๐ บริษัทที่เป็นสมาชิกแล้ว ยังมีการเชิญผู้นำการเมือง นักวิชาการ ผู้นำศาสนา กลุ่ม NGO และสื่อมวลชน โดยเป็นการประชุมแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งจัดโดยรัฐบาลหรือบริษัท มีการพบปะเจรจาไม่เป็นทางการระหว่างผู้นำวงการต่างๆ WEF จึงเป็นการประชุมแบบสร้างเครือข่าย โดยที่แล้วมาความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายๆ กรณีก็สามารถตกลงกันได้ผ่านการเจรจาแบบไม่เป็นทางการของผู้นำการเมืองที่ไปร่วมประชุมฯ จุดนี้เองที่แสดงให้เห็นว่า WEF กำลังกลายเป็นรูปแบบความร่วมมือแบบพหุภาคีระดับโลกอีกแห่งหนึ่ง ที่มาจากการพบกันระหว่างผู้นำโลกที่สำคัญๆ จึงสามารถมองได้ว่า WEF เป็นสถาบัน “หลังสมัยใหม่” (Postmodern Institution) รูปแบบหนึ่งเพราะการกำหนดทิศทางของโลกเกิดจากการอาศัยเวทีพหุภาคีในการสร้างธรรมาภิบาลของโลก ซึ่งในแต่ละปีการตัดสินใจของบริษัทชั้นนำทั่วโลก

เกิดขึ้นที่นี่ จากเหล่า CEO ที่มาร่วมงาน การประชุมฯ จึงเป็นที่สนใจของเหล่าบริษัท และรัฐบาลของประเทศทั่วโลกที่ต้องการขยายการลงทุน

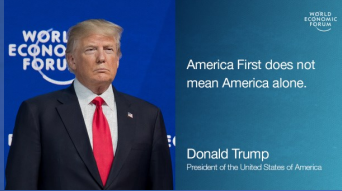
สำหรับการประชุมฯ ในปีนี้ มีหัวข้อสำคัญที่น่าจับตา ๔ ประเด็น ได้แก่ ๑. ความร่วมมือภายใต้ต้นนโยบายอเมริกามาก่อน ๒. ความร่วมมือระหว่างประเทศของสหภาพยุโรป ๓. ความร่วมมือเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และ ๔. ความร่วมมือภายใต้โครงการ One Belt One Road ซึ่งมีสาระสำคัญที่ควรทำความเข้าใจให้ดังนี้

๑. ความร่วมมือภายใต้ต้นนโยบายอเมริกามาก่อน

จากการที่สหรัฐฯ ประกาศนโยบายอเมริกามาก่อนทำให้หลายประเทศเกิดความกังวลเกี่ยวกับเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น เช่น การกีดกันทางการค้า การตั้งกำแพงภาษี หรือแม้แต่การดึงเงินทุนของสหรัฐฯ กลับประเทศ โดยในการประชุมฯ ประธานาธิบดีสหรัฐฯ กล่าวถึงการสร้างมิตรภาพและความร่วมมือในการสร้างโลกให้ดียิ่งขึ้น โดยสหรัฐฯ เป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลก ซึ่งเวลานี้เป็นเวลาที่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำธุรกิจการลงทุนไปยังสหรัฐฯ โดยประธานาธิบดีสหรัฐฯ ระบุว่าเมื่อกล่าวถึงนโยบายอเมริกาาก่อนนั้นไม่ได้หมายความว่าเพียงอเมริกาเพียงอย่างเดียว เพราะเมื่อสหรัฐฯ เติบโตขึ้นโลกก็เติบโตเช่นเดียวกัน ความมั่งคั่งของชาวอเมริกันได้สร้างงานนับไม่ถ้วนทั่วโลกและการผลักดันความเป็นเลิศด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในสหรัฐฯ ได้นำไปสู่การค้นพบที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้ผู้คนมีชีวิตที่มั่งคั่งและมีสุขภาพดีขึ้นทุกหนทุกแห่ง

ความร่วมมือภายใต้ต้นนโยบายอเมริกามาก่อน

ความร่วมมือเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม Davos 2018

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ One Belt One Road

๒. ความร่วมมือระหว่างประเทศของสหภาพยุโรป

ในขณะนี้ยุโรปกำลังเผชิญปัญหาที่ท้าทาย อย่างเช่นปัญหาผู้อพยพซึ่งทุกประเทศจะต้องร่วมมือกันในการแก้ปัญหา โดยนายกรัฐมนตรีของเยอรมนี อังเกลา แมร์เคิล เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการทำข้อตกลงแบบพหุภาคี และเตือนว่าต้องเรียนรู้จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมา รวมทั้งเรียกร้องให้ยุโรปร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา โดยชี้ให้เห็นตัวอย่างในอดีตที่ว่า “นับตั้งแต่สมัยจักรวรรดิโรมันหรือนับตั้งแต่มีการสร้างกำแพงเมืองจีน เราพบว่าการปิดตัวเองไม่ได้ช่วยปกป้องชายแดนของตนเองได้ และนอกจากนั้น เรายังต้องการความร่วมมือที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านของเรา และมีข้อตกลงที่ดี ข้อตกลงที่ถูกต้อง และเป็นที่ยอมรับซึ่งกันและกัน” นายกรัฐมนตรีเยอรมนียังกล่าวด้วยว่ายุโรปมีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ไขวิกฤตผู้อพยพที่เกิดขึ้นและเป็นพันธมิตรกับประเทศต่างๆ บนเส้นทางสู่การพัฒนา

๓. ความร่วมมือเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม Davos 2018

จากการดำเนินการเพื่อปกป้องสภาพภูมิอากาศของโลก ผู้นำจากหลายประเทศได้กล่าวถึงปัญหาของสภาพภูมิอากาศที่เป็นอันตรายและหนทางในการจัดการ โดยนายกรัฐมนตรีอินเดีย นเรนทรา โมดี ในฐานะผู้นำเศรษฐกิจที่สำคัญเติบโตเร็วที่สุดในโลก และเป็นระบอบประชาธิปไตยที่ใหญ่ที่สุดในโลก กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นภัยคุกคามที่ยิ่งใหญ่ที่สุดต่ออารยธรรม สอดคล้องกับรายงาน Global Risks Report ฉบับปี พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันครองความเสี่ยงที่อันตรายที่สุด ที่โลกกำลังเผชิญอยู่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความมั่นคงของประชากรโลก ด้านประธานาธิบดีฝรั่งเศส แอมา努แอล มาครง กล่าวว่าฝรั่งเศสจะปิดโรงไฟฟ้าถ่านหินทั้งหมดภายในปี พ.ศ.๒๕๖๔ และจะทำให้การดำเนินการด้านสภาพภูมิอากาศเป็นหนึ่งในห้าเสาหลักในแผนการปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศ

๔. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ One Belt One Road

หนึ่งในหลายโครงการที่บรรดาตัวแทนของแต่ละประเทศให้ความสนใจคือโครงการ One Belt One Road ของจีน ซึ่งถือเป็นโครงการ “ฟื้นฟูโลกที่แตกหัก” และเป็นโครงการสำหรับการสร้างอนาคตร่วมกัน โดยเป็นโครงการที่ผนวกรวมอนาคตของผู้คนนานาประเทศและภูมิภาคเข้าไว้ด้วยกัน ผ่านการดำเนินการพิเศษที่จะช่วยยกระดับการเชื่อมต่อระหว่างกัน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลักดันการค้าเสรี และอื่นๆ อีกมากมาย โครงการฯ มีจุดประสงค์เพื่อการส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างทวีปเอเชีย ยุโรป และแอฟริกา รวมถึงพื้นที่ทางทะเลในบริเวณใกล้เคียง เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีความหลากหลาย ความเป็นอิสระ มีความสมดุล และมีความยั่งยืนในหมู่ประเทศที่ร่วมโครงการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากระดับประเทศและองค์การนานาชาติต่างๆ กว่า ๑๐๐ แห่ง เช่น นายซาอิด ซาคาน อับบาซี นายกรัฐมนตรีปากีสถานเปิดเผยในระหว่างอภิปรายแบบคณะว่า “โครงการ Belt and Road สามารถเชื่อมประเทศต่างๆ เข้าด้วยกันและสร้างความมั่งคั่งร่วมกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของที่ประชุมฯ ในวันนี้ กล่าวคือ การสร้างอนาคตร่วมกันท่ามกลางโลกที่แตกหัก ทางด้านนายคริส ดิมิทริฟ หัวหน้าผู้บริหารกองทุนการลงทุนโดยตรงของรัสเซีย (RDIF) ซึ่งเป็นกองทุนบริหารความมั่งคั่งแห่งชาติของรัสเซียที่มีทุนสำรองมูลค่า ๑ หมื่นล้านดอลลาร์ กล่าวว่า “เรารู้สึกว่า ประเด็นน่ากังวลที่เกิดขึ้นในโลกแตกหักนี้ได้ถูกยกมาอภิปรายที่ดาวอส ซึ่งโครงการนี้ น่าจะเป็นหนทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด” ขณะที่นายชาน ฉุนซิง รัฐมนตรีสำนักนายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ กล่าวว่า ผลที่ได้รับจากโครงการฯ มีด้วยกัน ๓ ระดับ ระดับแรกคือ โครงการจะเชื่อมต่อตลาด เอื้ออำนวยต่อการค้า และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ระดับที่สองคือ โครงการนี้จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศ ระดับที่สามคือ เป็นโครงการที่ช่วยก่อตั้งระบบเศรษฐกิจโลก ซึ่งหลายประเทศมองว่าโครงการฯ จะสร้างประโยชน์ร่วมกัน และฟื้นฟูโลกที่แตกหักได้

โอกาสของไทยจากการประชุม WEF 2018

การประชุม WEF 2018 สะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือรูปแบบใหม่ในการแก้ไขปัญหาของโลก ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยการนำคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในระดับโลก ภูมิภาค และท้องถิ่น มาปรึกษาหารือเพื่อหาทางออกของปัญหา เพื่อรับใช้สังคม โดยก้าวข้ามผลประโยชน์ส่วนตัว และสร้างผลงานที่จับต้องได้ในสิ่งที่มีความวิตกกังวลหลักๆ ของสังคม

สำหรับไทย รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล เป็นผู้แทนรัฐบาลไทยเข้าร่วมประชุมฯ โดยได้พบปะส่วนตัวแก่รัฐบาล ภาคเอกชนชั้นนำ และองค์กรต่างๆ ได้แลกเปลี่ยนความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย โดยเฉพาะ โครงการระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออก EEC : Eastern Economic Corridor และการประชุม Belt and Road Davos Forum : Interregional Cooperation for a New Globalization ซึ่งจัดโดยมหาวิทยาลัยชิงหวา ของจีน นอกจากนี้ไทยยังได้จัดงาน Night Davos 2018 โดยมีบริษัทเข้าร่วมมากกว่า ๕๐๐ บริษัท ผู้เข้าร่วมสัมมนาต่างสนใจทิศทางพัฒนาและศักยภาพทางเศรษฐกิจของไทย ที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงในภูมิภาคโดยเฉพาะการร่วมลงทุนใน EEC และได้ร่วมอภิปรายในหัวข้อ “การขับเคลื่อนอาเซียนไปสู่ความรุ่งเรืองในห้วงเวลาที่ท้าทายและเปลี่ยนแปลง” ที่กล่าวถึงการร่วมสร้างความเข้มแข็งให้อาเซียน และเชิญทุกชาติเข้าร่วมลงทุนในไทย นอกจากนี้ยังได้หารือกับ รมว.กระทรวงการต่างประเทศ บังกลาเทศ นายอาบูล ฮัสซัน มาห์มูด อาลี ซึ่งเห็นพ้องในการขยาย การคมนาคม ทางรถไฟ และทางถนน จากเมืองจิดกอน บังกลาเทศ ผ่านเมืองคุนหมิงของจีน บรรจบโครงการแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก ของไทยที่เชื่อมต่อกับเมืองตางัง เวียดนาม ผ่านไทย ไปยังเมียนมา ซึ่งจะทำให้การค้าและ การคมนาคม เชื่อมต่อกันรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยบังกลาเทศเสนอจัดทำนิคมอุตสาหกรรมเฉพาะของไทย และเปิดรับการลงทุนอย่างเต็มที่

บทส่งท้าย

โลกไร้พรมแดน ที่ส่งผลให้ความเป็นไปในส่วนหนึ่งของโลกกระทบกับส่วนอื่นๆ ได้ในเวลาอันสั้น ทำให้การแข่งขันของแต่ละประเทศในยุคที่โลกไร้พรมแดน จะต้องสามารถดำเนินกิจการต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่ง สื่อสาร ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ ไทยได้มีโอกาสในการสร้างประโยชน์ต่อประเทศ นอกเหนือจากการสร้างทางคมนาคม และโอกาสทางการลงทุนกับบังกลาเทศแล้ว ยังมีโอกาสที่จะเชื่อมต่อ โครงการ EEC ของไทย เข้ากับ One Belt One Road ของจีน ซึ่งจะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเชื่อมต่อกับส่วนอื่นๆ ของโลกมากขึ้น ในทางกลับกันก็นำความท้าทายด้านความมั่นคงปลอดภัย มาด้วยเช่นกัน โดยเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน ผู้ก่อการร้าย ลักลอบค้ามนุษย์ ยาเสพติด ลักลอบขนสินค้าผิดกฎหมาย เป็นต้น ในส่วนของกองทัพซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านความมั่นคง ยังจำเป็นต้องทำความเข้าใจ รวมทั้งเตรียมความพร้อมในการรักษาความมั่นคง ปลอดภัย พร้อมรองรับผลกระทบจากการขยายตัวด้านการค้า การลงทุน และการรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างครอบคลุมในทุกมิติ

อ้างอิง

1. <https://www.voicetv.co.th/read/SokKacyTnF>
2. <http://www.ryt9.com/s/qdxx/xxnlnlnlnln>
3. <https://www.voicetv.co.th/read/BdqTJhFz>
4. <https://www.weforum.org>
5. <https://www.weforum.org/agenda/2018/01/anglamarketatdavosweneedglobalcooperationnotwals/>
6. <http://www.aljazeera.com/programmes/countingthecost/2018/01/wef-2018-problem-davos-18-01-2018-01-2018-01-2018.html>
7. <https://www.weforum.org/agenda/2018/01/4-things-we-learned-about-the-environment-at-davos-2018/>
8. <https://www.weforum.org/agenda/2018/01/what-at-davos-will-shut-coal-fired-power-stations-by-2020/>

เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา SSC Focus กรุณาส่งข้อคิดเห็นของท่านมายัง คณะผู้จัดทำ (ศศย. สปท.) T/F : 02 275 5715-16

๑. ท่านสนใจประเด็นใดเพิ่มเติม / เห็นว่าควรศึกษาเพิ่มเติม

- การเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี การทหาร พลังงาน / สิ่งแวดล้อม
- อื่นๆ

๒. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

